

PRAMENY A LITERATURA

PRAMENY:

Státní ústřední archiv, PÚ/R, Hostovice - Hrádek, kt. 21, 114, SPS, 30 PAM, Hoštka - Hradec Králové, kt. 181, Hradec Králové, kt. 182, kt. 183, kt. 657. Pamětní kniha děkanství Královéhradeckého díl I-III. Státní okresní archiv Hradec Králové, sign. HK-F1-3. Pozůstalost F. Schmoranze st., inv. č. 68 č. k. 50, Státní okresní archiv Chrudim. Spisy: Hradec Králové - kostel Sv. Ducha, kaple sv. Klimenta, biskupská rezidence, Archiv Státního památkového ústavu v Pardubicích.

VÁCLAV HÁJEK Z LIBOČAN, Kronika česká (ed. J. KOLÁR). Praha 1981.

PRŮZKUMY (STROJOPISY):

M. EBEL - P. VLČEK, Hradec Králové, biskupská rezidence. Stavebněhistorický průzkum. SÚRPMO Praha 1991. H. HUBKOVÁ, Středověká architektura katedrály Sv. Ducha v Hradci Králové. Nepublikovaná diplomová práce na katedře dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci 1999. V. KOTRBA, Česká středověká architektura cihlová. Nepublikovaný rukopis disertační práce. Katedra dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Praha 1951. D. LÍBAL - D. LÍBALOVÁ - M. VILÍMKOVÁ, Hradec Králové. Stavebněhistorický průzkum historického jádra. SÚRPMO Praha 1956. F. PECINA, Krypty v katedrále Sv. Ducha v Hradci Kr. Stručný popis a inventář krypt. Hradec Králové 1979.

NOVINOVÉ ČLÁNKY:

L. Domečka, Základy kaple sv. Klimenta v Hradci Králové, Kraj královéhradecký XVII, 1926, č. 90, ze dne 27. 11., s. 3. L. Domečka, Kaple sv. Klimenta v Hradci Králové. Osvěta lidu, r. 31, 1928, č. 20. L. Domečka, Opravy v kapli sv. Klimenta v Hradci Králové. Kraj královéhradecký, r. 19, 1928, č. 23. L. Domečka, Nové kamenné nálezy v základech kostela Sv. Ducha v Hradci Králové. Kraj královéhradecký XXVII, 1935, č. 87, ze dne 14. 12., 4-5.

Věže chrámu Sv. Ducha v Hradci Králové. Ratibor, r. 7, 1890, č. 4, s. 42. Velkolepý pomník padlým r. 1866 vojínům c. k. pěšího pluku č. 18 v katedrále Sv. Ducha v Hradci Králové. Ratibor, r. 9, 1892, č. 22, s. 262, č. 25, s. 298. Oprava věží na katedrále svatodušské. Ratibor, r. 14, 1897, č. 21, 286. Rekonstrukce věží katedrály svatodušské. Ratibor, r. 14, 1897, č. 13, s. 168. Ku vnitřní obnově zdejší katedrály Sv. Ducha. Ratibor, r. 15, 1898, č. 24, s. 352. Katedrální chrám Sv. Ducha. Ratibor, r. 15, 1898, č. 42, 618-619. Věže kostela Sv. Ducha. Ratibor, r. 17, 1900, č. 26, s. 378. Rekonstrukce věží katedrály svatodušské. Ratibor, r. 18, 1901, 114. K rekonstrukci věží katedrály svatodušské. Ratibor, r. 18. 1901, č. 25, s. 358. O věžích a kostelu Sv. Ducha. Ratibor, r. 18. 1901, č. 25. s.

LITERATURA:

P. BĚLINA, Ze správní a hospodářské agendy města Hradce na počátku 14. a na počátku 15. století, Sborník archivních prací XXIII, 1973, 1, 156-191. P. BĚLINA, Místopisný obraz Hradce Králové v době předhusitské, Historická geografie 21, 1983, 315 - 332.

P. BĚLINA, Hradecko v politické a správní struktuře předhusitských Čech, in: Acta musei reginaehradecensis, Serie B, Scientiae sociales XVI, 1983, 93 - 104. K. BENEŠOVSKÁ - I. HLOBIL - M. BRAVERMANOVÁ, P. CHOTĚBOR, M. KOSTÍLKOVÁ, Petr Parlér. Svatovítská katedrála 1356-1399. Praha 1999. K. BIATHOVÁ, Maliarské prejavy středověkého Liptova. Bratislava 1983. K. B. VON BIENENBERG, Geschichte der Stadt Königgrätz, I. Theil, Prag 1780. V. BIRNBAUM, Gotická architektura, in: Z. WIRTH (ed.), Dějepis výtvarného umění v Čechách I., Praha 1931, 119 - 179. O. J. BLAŽÍČEK, These in Universitate carolinae Pragensi Disputate, saec XVII. et XVIII. in: Editio Cimelia Bohemica I. - III. Pragae 1967. Z. BOHÁČ, K otázce využití zasvěcení kostelů v obořu historické geografie, Československý časopis historický XVI, 1968, 571 - 584 Z. BOHÁČ, Časové vrstvy patrocinii českých měst a jejich význam pro dějiny osídlení, Historická geografie 4, 1970, 7 - 41. Z. BOHÁČ, Patrocinia kostelů českých královských měst z období vrcholné kolonizace, in: Acta regionalia 1970-1971, 16-22. Z. BOHÁČ, Patrocinia románských kostelů v Čechách, Historická geografie, 8, 1972, 31 - 52. Z. BOHÁČ, Patrocinia v Čechách v době předhusitské a barokní, in: Pražské arcibiskupství 1344-1994. Sborník statí o jeho působení a významu. Praha 1994, s. 164 - 178. J. BRANIŠ, Kostely s věží mezi lodí a presbytářem. Method XXII, 1896, 97. H. BRÜCKNER, Die Gründung des Bistums Königgrätz. Koenigstein T. 1964. A. CECHNER, Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Královéhradeckém. Praha 1904. J. ČERNÝ, Soupis hudebních rukopisů muzea v Hradci Králové, Miscellanea musicologica 19, 1966. J. ČERNÝ - J. MIKAN, Klenoty starých pergamenů. Hudební rukopisy východních Čech. Hradec Králové 1967. J. KOUBA, Od husitství do Bílé hory (1420-1620), in: J. ČERNÝ, J. KOUBA, V. LÉBL, J. LUDVOVÁ, Z. PILKOVÁ, J. SEHNAL, P. VÍT, Hudba v českých dějinách. Od středověku do nové doby. Praha 1983, s. 89-137. L. DOMEČKA, Nejstarší kostel v Hradci Králové, Časopis společnosti přátel starožitností českých 35, 1927, 69 - 76. O. DOSTÁL a kol., Československá historická města, Praha 1974. A. DOUBRAVA, Hradec Králové v obraze tří století. Hradec Králové 1971. V. DVOŘÁKOVÁ - J. KRÁSA - J. MERHAUTOVÁ - K. STEJSKAL, Gothic Mural Painting in Bohemia and Moravia 1300 - 1378. London - New York - Bombay - Melbourne 1964. K. FIŠEROVÁ, Výtvarné předpoklady české gotiky. Umění 25, 1977, 24n. J. FRANCEK - J. JAKL, Biskupové královéhradečtí. Hradec Králové 1990. J. GELMI, Papežové. Od svatého Petra po Jana Pavla II. Praha 1994. K. GUTH, Pastoforium v kostele Sv. Ducha v Hradci Králové. Umění XI, 1938, 521 - 529. J. HALL, Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha 1991. P. HARTMANN, Český kancionál královéhradecký. Příspěvky k dějinám české knižní malby v 16. století. Acta musei Reginaehradecensis, S. B., 2, 1959, 61n.

Z. HLEDÍKOVÁ - J. JANÁK, Dějiny správy v českých zemích do roku 1945. Praha 1989. F. HOFFMANN, České město ve středověku. Praha 1992. M. HORYNA, Jan Blažej Santini Aichel. Praha 1998. J. HOŘEJŠÍ, Pozdně gotická architektura, in: R. CHADRABA (ed.) Dějiny českého výtvarného umění I/2. Praha 1984, 500n. I. HLAVÁČEK, Středověké soupisy knih a knihoven v českých zemích. Praha 1965. J. HOMOLKA - J. KRÁSA - V. MENCL - J. PEŠINA - J. PETRÁŇ, Pozdně gotické umění v Čechách 1471-1526. Praha 1978. J. HOMOLKA, Pozdně gotické sochařství, in: Dějiny českého výtvarného umění (ed. R. CHADRABA). I/2 Praha 1984, 535 - 566. F. HRUBÝ, Církevní zřízení v Čechách a na Moravě od X. století do konce XIII. století a jeho poměr ke státu. Český časopis historický 1916, 1917. V. HRUBÝ, Katedrála Sv. Ducha, Hradec Králové. Hradec Králové 1991. V. Hrubý, Královéhradecká diecéze. Hradec Králové 1994. V. HRUBÝ in: V. HOVORKA, V. HRUBÝ, T. ŠIMEK, 330 let královéhradecké diecéze. Katalog výstavy 25. října 1994 - 31. prosince 1994. Hradec Králové 1994. V. HRUBÝ - J. ROYT, Lidová zbožnost ve východních Čechách a v Kladsku. Náchod - Kladsko 1997. R. CHADRABA, Svatoklimentská kotva a velkomoravská tradice, in: Historia artium II. Univerzita Palackého Olomouc 1998, 9-28. K. CHYTIL, Vývoj miniaturního malířství za doby králů rodu Jagellonského. Praha 1896. K. CHYTIL, Typ sv. Václava na pečeti university Karlovy a ve Viatiku Jana ze Středy a jeho deriváty. Památky archeologické 36, 1928-30, s. 201n. L. JIRÁSKO, Kláštery ve městech v Čechách a na Moravě ve 13. století. Hospodářské dějiny IV., Praha 1979, 133-164. L. JIRÁSKO, K postavení a úloze církevních institucí v počátcích rozvoje měst in: Umění 13. století v českých zemích. Praha 1983, 527-543. H. JIREČEK, Kaple a kostely sv. Klimenta, Památky archeologické a místopisné III. 1859, s. 229-232. J. JOHANIDES, Staré královéhradecké tisky. Hradec Králové 1973. J. KADLEC, Přehled českých církevních dějin. 1, 2. Řím 1987. J. KADLEC, Rekatolizace v Čechách, in: Pražské arcibiskupství 1344-1994. Praha 1994, s. 129-147. V. KALAŠ, Katedrální kostel Svatého Ducha v Hradci Králové. Hradec Králové 1896. J. KAMPENHAUSEN, Backsteingotik. München 1978. E. KIRCHSBAUM (hrsg.), Lexikon der christlichen Ikonographie. 1-8. Rom - Freiburg - Basel - Wien 1994. K. KONRÁD, Dějiny posvátného zpěvu staročeského. Od XV. věku do zrušení literátských bratrstev. Praha 1893. I. KOŘÁN, Umění a umělci baroka v Hradci Králové, Umění 19, 36-69, 136-89. I. KOŘÁN, Umění a umělci klasicismu a empíru v Hradci Králové, Umění 25, 1977, 499-525. V. KOTRBA, Klenební žebro a jeho funkce na počátku české gotiky. Umění IX, 1961, 236-245. V. KOTRBA, Architektura, in: České umění gotické, Praha 1970, 77-111. J. M. KRÁL, Průvodce po biskupství královéhradeckém aneb topografické a historické popsání. Hradec Králové 1825. J. KRÁSA, Knižní malba, in: Dějiny českého výtvarného umění (ed. R. CHADRABA). I/2 Praha 1984, 596-612. J. KRÁSA, České iluminované rukopisy. Praha 1990. J. KRČÁLOVÁ, Závěsné

malířství a knižní malba v letech 1526-1620, in: Dějiny českého výtvarného umění II/1. Praha 1989. V. KROB, Hradecké antifonáře B2-B3. Umění XVI, 1968, s. 300n. A. KUBÍČEK - Z. WIRTH, Hradec Králové - město českých královen, město Ulrichovo, Hradec Králové 1939. J. KURKA, Archidiakonaty kouřimský, boleslavský, hradecký a diecéze litomyšlská. Místopis církevní do r. 1421. Praha 1914. A. KUTAL, České gotické sochařství 1350-1450. Praha 1962. J. KUTHAN, Počátky a rozvoj gotické architektury v Čechách. Praha 1983. J. KUTHAN, Královské kaple 13. století v českých zemích. Umění XXXIV, 1986, 35-43. J. KUTHAN, Česká architektura v době posledních Přemyslovců. Vimperk 1993. M. KUTZNER, Cystercka architektura na Slasku w latach 1200-1330. Torun 1969. M. KUTZNER, Kościoly bazylikowe w miastach śląskich wieku XIV., in: P. SKUBISZEWSKI (hrsg.), Sztuka i ideologia XIV. wieku, Warszawa 1975, s. 275n. M. KUTZNER - M. ZLAT, Śląsk, in: T. MROCZKO - M. ARSZYNSKI (ed.), Architektura gotycka w Polsce. Warszawa 1995, díl 1. 130-160, díl 2. 264, 265. M. KUTZNER, Wie wurden schlesische Pfarrkirchen im 14. Jahrhundert erbaut? Ein Beitrag zur Erforschung der Finanzierung und Arbeitweise an städtischen Sakralbauten im Spätmittelalter, in: Denkmalkunde und Denkmalpflege (Festschrift für Heinrich Magirius), Dresden 1995, s. 177n. M. KUTZNER, Schlesische Sakralarchitektur aus der ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts: Zwischen allgemeinem Stil und regionalem Modus in: King John of Luxembourg (1296-1346) and the Art of His Era. Prague 1998. J. KVĚT, Iluminované rukopisy královny Rejčky. Praha 1931. D. LÍBAL, Gotická architektura v Čechách a na Moravě, Praha 1948. D. LÍBAL, Die Baukunst, in: Die Parler und der schöne Stil 1350-1420. (Europäische Kunst unter Luxemburgen) II., Köln 1978, 619-642. D. LÍBAL, Gotická architektura na Moravě v době Karlové a Václavové a její současné problémy. Historická Olomouc II; Olomouc 1979. D. LÍBAL, Architektura českého státu v době Karlové, in: Sborník mezinárodní vědecké konference. Doba Karla IV. v dějinách národů ČSSR, pořádaná v Praze 29. 11. - 1. 12. 1978. Praha UK 1982. D. LÍBAL, Architektura doby Karlovy v českých zemích, in: Karolus Quartus. Praha UK 1984, 347-367. D. LÍBAL, Gotická architektura, in: Dějiny českého výtvarného umění I/1. Praha 1984. D. LÍBAL, Katalog gotické architektury v České republice do husitských válek. Praha 2001. M. LÜSSNER (M. L.), Sbírka starých zpěvníků a jiných starožitností v biskupském chrámu Královéhradeckém, Památky archeologické 2, 1857, 184-185. J. MALINA, Hradec Králové. Hradec Králové 1982. V. MENCL, Východočeské kostely z doby kolem roku 1400. Umění XV, 1942-43, 361-363. V. MENCL, Česká architektura doby lucemburské. Praha 1948. V. MENCL, Románská a gotická hlavice jako prostředek k datování české architektury. Zprávy památkové péče X, 1950, s. 1n. V. MENCL, Tvary klenebních žebér v české gotické architektuře. Zprávy památkové péče XI, XII, 1951-1952, 268-281.

- V. MENCL, Vývoj středověkého portálu v českých zemích. Zprávy památkové péče XX, 1960, 8-26, 113-153. V. MENCL, Vývoj okna v architektuře českého středověku. Zprávy památkové péče XX, 1960, 181-232. V. MENCL, Výtvarný vývoj středověkých omítek. Praha 1968. V. MENCL, Podunajská reforma gotické katedrály. Umění XVII, 1969, 301-334. V. MENCL, České středověké klenby. Praha 1974. J. MIKAN, Vznik a počátky hradeckého biskupství. Hradec Králové 1946. J. MIKULEC, Barokní náboženská bratrstva. Praha 2000. J. MIKULKA, Dějiny Hradce Králové do roku 1850, I/1. Hradec Králové 1996, I/2. 1997, II/1, 1994, II/2, 1994. J. MUK, K typologii nejstarších mendikantských chrámů, in: Umění 13. století v českých zemích. Praha 1983, s. 237-253. J. MUK, Historické konstrukce. ČVUT Praha 1996. J. MUK, Konstrukce a tvar středověkých kleneb. Umění XXV, 1997, 1-23. H. MÜLLER, Backsteingotik. Leipzig 1985. V. NĚMEČKOVÁ - M. VITANOVSKÝ, Hradec Králové, Královna Eliška Rejčka, in: Sběratelské zprávy, č. 50, Hradec Králové, b. d., 317-326. J. NEUMANN, Petr Brandl (1668-1735). Katalog Národní galerie. Praha 1968. J. NEUMANN, Český barok. 1974 (2. vyd.). E. NOHEJLOVÁ, Příběhy kláštera opatovického. Praha 1925. R. NOVÝ, Přemyslovský stát 11. a 12. století. Praha 1972. J. OPITZ, Sochařství v Čechách za doby Lucemburků, I. díl. Praha 1935. J. PEŠINA, Česká malba pozdní gotiky a rané renesance. Deskové malířství 1450-1550. Praha 1950. J. PEŠINA, Gotická nástenná malba v zemích českých I. 1300-1350. Praha 1958. J. PEŠINA, Paralipomena k dějinám českého malířství pozdní gotiky a rané renesance, Umění 15, 1967, 217n., 325n. J. PEŠINA, Desková malba, in: České umění gotické 1350-1420, Praha 1970, 202-243. J. PEŠINA, Desková malba, in: J. HOMOLKA - J. KRÁSA - V. MENCL - J. PEŠINA - J. PETRÁŇ, Pozdně gotické umění v Čechách 1471-1526. Praha 1978, 318 - 86. J. PEŠINA, Desková malba, in: Dějiny českého výtvarného umění (ed. R. CHADRABA) I/2. Praha 1984, 355 - 397. J. PILCH, Zabytki architektury dolnego Śląska. Wrocław - Warszawa - Krakow - Gdansk 1978. E. POCHE, heslo Křtitelnice, katalog uměleckého řemesla, in: České umění gotické 1350 - 1420, Praha 1970, 345. E. POCHE (ed.), Umělecké památky Čech. I. Praha 1977. E. POCHE, Pozdně gotická umělecká řemesla, in: Dějiny českého výtvarného umění (ed. R. CHADRABA) I/2. Praha 1984, 613 - 634. M. RICHTER - V. VOKOLEK, Hradec Králové na počátku dějin, Hradec Králové 1975. M. RICHTER - V. VOKOLEK, Hradec Králové. Slovanské hradiště a počátky středověkého města. Hradec Králové 1995. J. ROYT, Obraz a kult v Čechách 17. a 18. století. Praha 1999. J. ROYT, Slovník symbolů. Kosmos, příroda a člověk v křesťanské ikonografii. Praha 1998. A. RYBIČKA, České kancionály královéhradecké, Památky archeologické 2, 1857, 182n. A. RYBIČKA, O bývalých společnostech či kůrech literátských. Památky archeologické 10, 1878, 719. A. RYBIČKA, Královéhradecké rodiny erbovní. Pojednání Královské české společnosti nauk, 4ř., sv. 6, Praha 1873. H. SACHS - E. BADSTÜBNER - H. NEUMANN, Christliche Ikonographie in Stichworten. Leipzig 1980. J. SCHLENZ, Das Kirchenpatronat in Böhmen. Beiträge zu seiner Geschichte und Rechtsentwicklung. Prag 1928. F. SCHMORANZ, Obnovení katedrálního chrámu Páně v Hradci Králové. Hradec Králové 1863. F. SCHMORANZ, Die Restaurierung des Domes in Königgrätz. MCC Neue Folge I, 1875, XXVII- XXXII. J. SIGL, Drobné záchranné výzkumy a průzkumy na území Hradce Králové v letech 1970- 1976. Zpravodaj Krajského muzea východních Čech V / 1, 1978, 55 - 65. J. SIGL - V. VOKOLEK, Výzkum Velkého náměstí v Hradci Králové. Archeologica Historica XVII, 1992, 83 - 90. J. J. SOLAŘ, Dějepis Hradce Králové nad Labem a biskupství hradeckého. Praha 1870. J. SOMMER - J. VARHANÍK, Tři neznámé gotické opěrné systémy v Čechách. Umění XXXIV, 1986, 558 - 560. J. SOUKUP, Obnova katedrálního chrámu Sv. Ducha v Hradci Králové r. 1898. Method XXV, 1899, 11 - 16, 28 - 32. B. V. SPIESS, Příspěvky k starému místopisu a dějinám Hradce Králové. Hradec Králové 1895. B. V. SPIESS, Erbovníci a šlechtici v Hradci Králové na počátku 17. století usedlé. Památky archeologické 19, 319. K. STEJSKAL, Počátky gotického malířství, in: Dějiny českého výtvarného umění (ed. R. CHADRABA) I/2. Praha 1984, 284 - 310. K. STOUKAL, Eliška Rejčka, hradecká královna. Hradec Králové 1942. V. ŠIMÁK, České dějiny I/5. Středověká kolonizace v zemích českých. Praha 1938. V. ŠTAJNOCHR, Panna Maria Divotvůrkyně. Nauka o Panně Marii, Mariánská ikonografie, Mariánská poutní místa. Uherské Hradiště 2000. J. ŠUSTA, Dvě knihy českých dějin. Poslední Přemyslovci a jejich dědictví. Praha 1917. J. ŠUSTA, Dvě knihy českých dějin. Počátky lucemburské. Praha 1919. F. P. ŠVENDA, Zlatý, stříbrný, železný, měděný a hliněný obraz Králové Hradce. Hradec Králové 1799-1818. F. TICHÝ, Hradec Králové. Historie města. Popis a průvodce. Umění. Turistika. Lyžování. Průmysl. Obchod. Živnosti. Část statistická a informační. 4. vyd. Hradec Králové 1927. A. TIMMERMANN, Architektur und Eucharistie: Sakramenthäuser der Parlerzeit. Das Münster 1, 2002, 2 - 13. V. V. TOMEK, Místopisné paměti města Hradce Králové nad Labem. Praha 1885. Umělecké památky Čech I. (red. E. POCHE). Hradec Králové, 450 - 461. Praha 1977. J. WAGNER, Hradec Králové, in: Paměť měst. Městské rezervace v českých zemích. Praha 1975. V. WAGNER, Objevy v katedrále Sv. Ducha v Hradci Králové, Zprávy památkové péče, roč. IV., 1940, 7, 8. Z. WINTER, Kulturní obraz českých měst. Praha 1890, 1892, 2 sv. Z. WINTER, Život církevní v Čechách. Kulturně historický obraz z XV. a XVI. století. I. II. Praha 1895, 1896. Z. WINTER, Řemeslnictvo a živnosti XVI. věku v Čechách. Praha 1909. K. V. ZAP, Biskupský hlavní chrám Sv. Ducha v Hradci Králové, Památky archeologické 3, 1859, 160 - 186. N. ZASKE, Gotische Backsteinkirchen Norddeutschlands zwischen Elbe und Oder. Leipzig 1968. J. ŽEMLIČKA, Přemyslovská hradská centra a počátky měst v Čechách, Československý časopis historický 26, 1978, 559 - 586.